

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/92/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813207258
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3813207258.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek JUDr. Stanislavy Markovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanej: X. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., P. č. XXXX/XX, právne zastúpeného: JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec, za účasti Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778 (s účinnosťou do 30.6.2016 vedľajšieho účastníka na strane žalovanej), právne zastúpeného: JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec, o zaplatenie 6.411,47 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 09. októbra 2015, č.k. 13C/162/2014-105, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanej a Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778 **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu a zaviazal žalobcu zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalovanej a Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778 (s účinnosťou do 30.6.2016 vedľajšieho účastníka na strane žalovanej) trovy právneho zastúpenia v sume 1.036,82 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca svoj nárok zdôvodňoval tým, že žalovaná uzatvorila dňa 13.11.2007 so spoločnosťou VÚB a.s. zmluvu o spotrebnom úvere číslo 2018640953, na základe ktorej boli poskytnuté žalovanej peňažné prostriedky vo výške 3.485,36 eur (105.000,- Sk), ktoré sa táto zaviazala splácať v splátkach po 127,64 eur (3.849,23 Sk) mesačne. Konečná splatnosť úveru bola určená na deň 20.12.2010. Žalovaná podmienky úveru riadne nedodržiavala, preto právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. VÚB a.s. na základe zmluvy z 08.12.2011 postúpila pohľadávku na žalobcu, ku dňu postúpenia bola pohľadávka 6.411,47 eur, istina predstavovala 3.485,36 eur, riadny úrok 2.277,57 eur a úrok z omeškania predstavoval 562,71 eur a ostatné príslušenstvo 85,83 eur. Žalovaná uznala záväzok v zmysle dohody o uznaní záväzku. Žalobca si v konaní uplatňuje sumu 6.411,47 eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 3.485,36 eur od 09.12.2011 (počnúc dňom postúpenia pohľadávky) do zaplatenia.

3. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť z dôvodu premlčania nároku, dohodu o uznaní dlhu považovala za absolútne neplatný právny úkon pre jej rozpor s dobrými mravmi.

4. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že dňa 13.11.2007 uzavrela Všeobecná úverová banka, a.s. ako veriteľ a žalovaná ako dlžník zmluvu o poskytnutí spotrebného úvere č. 1512LCL01040108, na základe ktorej poskytla banka žalovanej úver vo výške 105.000,- Sk (3485,36 eura), s výškou úrokovej sadzby 16,90% ročne, čerpaním úveru dňa 07.01.2008, prvou splátkou dňa 20.02.2008 a poslednou splátkou úveru dňa 20.12.2010, výškou splátky 3849,23,- Sk (127,77 eura) mesačne a RPMN 19,47%. Súčasťou zmluvy boli aj Všeobecné obchodné podmienky. Výzvou na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 30.07.2008 právny predchodca žalobcu (VÚB, a.s.) vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, ktorá nastala dňa 08.09.2008 a zároveň vyzval žalovanú na úhradu dlžného zostatku v lehote 15 dní od doručenia výzvy. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 08.12.2011 bola postúpená pohľadávka VÚB, a.s. (právny predchodca žalobcu) voči žalovanej na žalobcu. Podľa prílohy č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok vyplýva, že ide o pohľadávku z predmetnej zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru so zostatkom pohľadávky 6411,47 eura, ktorá pozostávala z istiny po splatnosti 3485,36 eura, riadneho úroku 2277,57 eura a úroku z omeškania 562,71 eura. Splatnosť celého úveru nastala dňa 08.09.2008 s tým, že zo strany žalovanej nebola vykonaná žiadna úhrada. Pokusom o zmier zo dňa 26.03.2013 vyzýval žalobca žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy 6818,83 eura (neuhradený úver 3485,36 eura, zmluvný úrok 407,36 eura, riadny úrok 2277,57 eura, úrok z omeškania v sume 562,71 eura a náklady klienta v sume 85,83 eura) najneskôr do 02.04.2013. Z Dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 17.09.2012 vyplýva, že žalovaná uznala čo do právneho dôvodu a výšky záväzkov voči veriteľovi, ktorý vznikol na základe zmluvy uzavretej s pôvodným veriteľom VÚB, a.s. č. 1512LCL01040108 zo dňa 04.01.2008.

5. Na danú vec aplikoval okresný súd ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1),2), § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 písm. a),b), § 3 ods. 1),2), § 4 ods. 1),2), § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy, § 100, § 101, § 37, § 39 Občianskeho zákonníka, § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, s odkazom na ktoré v odôvodnení uviedol, že i keď v danej veci išlo o zmluvu o úvere uzavretú podľa Obchodného zákonníka, svojím charakterom je zároveň i zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. b/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V otázke premlčania z takejto zmluvy hoci je uzavretá podľa Obchodného zákonníka je potrebné použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch je svojou povahou občianskoprávnym predpisom a je potrebné podporné použitie Občianskeho zákonníka pre posudzovanie premlčania dlhu. Nárok uplatnený žalobcom považoval za premlčaný. Ak žalobca žalobu podal dňa 17.04.2013, pričom konečná splatnosť úveru v dôsledku zosplatnenia nastala dňa 08.09.2008, urobil tak po uplynutí trojročnej premlčacej doby, preto žalobu s prihliadnutím na vznesenú námietku premlčania žalovanou ako aj s prihliadnutím na premlčanie ex offa zamietol. Dohodu o uznaní záväzku považoval za neplatný právny úkon pre jej rozpor s dobrými mravmi a tiež pre rozpor s § 37 Občianskeho zákonníka.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 OSP tak, že v celom rozsahu úspešnej žalovanej a na jej strane vystupujúcemu združeniu (pôvodne vedľajšiemu účastníkovi), ktorí boli v konaní právne zastúpení priznal ich náhradu z titulu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 1.036,82 eur. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. a/,c/,d/, § 15 a § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení vychádzajúc z hodnoty sporu v sume 6.411,47 nasledovne: prevzatie a príprava zastúpenia v roku 2015 odmena 220,77 eura + režijný paušál 8,39 eura, písomné podanie na súd zo dňa 26.03.2015 odmena 220,77 eura + režijný paušál 8,39 eura, účasť na pojednávaní dňa 09.10.2015 odmena 220,77 eura + režijný paušál 8,39 + náhrada za stratu času za 8 polhodín po 13,98 eura v sume 111,84 eura + cestovného v sume 64,70 eura (240 km x (7 l / 100 km x 1,238 eura/ l + 0,183 eura/ km)= 240 km x 0,2696 eura/ km= 64,70 eura), t. j. odmenu 662,31 eura + režijný paušál 25,17 eura + náhradu za stratu času 111,84 eura + cestovné 64,70 eura, spolu v sume 864,02 eura. Keďže je právny zástupca žalovanej a pôvodného vedľajšieho účastníka platcom DPH priznal súd právnomu zástupcovi 20% DPH zo sumy 864,02 eura v sume 172,80 eura. Celkom predstavujú trovy právneho zastúpenia žalovanej a pôvodného vedľajšieho účastníka sumu 1036,82 eura. Súd nepriznal odmenu za 1 úkon právnej služby vyčíslený právny zástupcom žalovanej a pôvodného vedľajšieho účastníka, a to prevzatie a príprava zastúpenia žalovanej, nakoľko bol právny zástupca vedľajšieho účastníka s vecou riadne oboznámený a ďalšia príprava na zastupovanie žalovanej je podľa súdu neúčelná.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a

nedostatočného zistenia skutkového stavu (odvolacie dôvody uvedené v ust. § 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP) navrhoval odvolaciemu súdu jeho zrušenie, alternatívne zmenu tak, že jeho žalobe v celom rozsahu vyhovie a zaviazá žalovanú i vedľajšieho účastníka k náhrade trov tak prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania. Dôvodil, že súd prvej inštancie na danú vec nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, týkajúce sa premlčacej doby, nakoľko tu bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere, a teda o absolútny obchodno-závazkový vzťah, a to napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, pričom v zmysle § 397 Obchodného zákonníka je premlčacia doba štvorročná. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov a tiež rozhodnutia NS SR 2Mcdo 3/2011 a 6 Mcdo 4/2012. Poukazoval na to, že žalovaná podpísala dohodu o uznaní záväzku, ktorá spĺňa všetky zákonné náležitosti. Jej obsahom je uznanie záväzku žalovanej ako právneho inštitútu zakotveného v Obchodnom zákonníku (§ 323 ObchZ), záväzok v čase uznania trval a odo dňa jeho uznania začala plynúť nová štvorročná premlčacia lehota. tiež na skutočnosť, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyseľnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa, v súvislosti s čím poukázal na rozhodnutia iných odvolacích súdov. Z uvedeného dôvodu je nesprávne rozhodnutie aj v časti náhrady trov konania, pretože táto mu prináleží v plnom rozsahu. Trovy priznané žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi pre duplicitu úkonov považoval za neúčelné, menovite namietal z tohto dôvodu úkony právnej pomoci za prevzatie a prípravu zastúpenia žalovanej (keďže predtým totožný právny zástupca prevzal zastúpenie vedľajšieho účastníka), za podané písomné vyjadrenia a účasť na pojednávaní. Domáhal sa aplikácie ust. § 150 ods. 1 OSP. Uplatnil tiež náhradu trov odvolacieho konania vo výške 274,99 eur s DPH.

8. Žalovaná a Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vystupujúce pôvodne v konaní v postavení vedľajšieho účastníka na strane žalovanej vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu považovali rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne a odvolanie žalobcu za nedôvodné. Podľa ich názoru súd prvej inštancie na danú vec správne aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní s odkazom na ktoré žalobcovi uplatnený nárok ako premlčaný nepriznal. Postup žalobcu pri uzatváraní dohody o uznaní dlhu (ktorú považujú za absolútne neplatný právny úkon) považovali za nekalú obchodnú praktiku. Za nedôvodné považovali tiež odvolanie žalobcu smerujúce proti rozhodnutiu o náhrade trov konania, pretože tieto boli vynaložené účelne na ochranu práv žalovanej ako spotrebiteľa, pričom priznané trovy právneho zastúpenia z hľadiska jednotlivých úkonov nie sú duplicitnými, pretože v konečnom dôsledku boli trovy priznané len vo výške, ktorá by zodpovedala zastupovaniu len samotnej žalovanej. V danom prípade neexistujú žiadne zákonné dôvody ani iné vecné dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo možné náhradu trov konania úspešnej žalovanej a tiež na jej strane vystupujúcemu vedľajšiemu účastníkovi nepriznať. Uplatnili náhradu trov odvolacieho konania vo výške 275,22 eur.

9. Žalobca v písomnej reakcii na vyjadrenie žalovanej a pôvodného vedľajšieho účastníka na strane žalovanej zotrvával na ním uplatnenom odvolacom návrhu.

10. Od 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

11. V zmysle intertemporálnej úpravy uvedenej v ust. § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Vzhľadom na citovanú intertemporálnu úpravu, ktorá znamená okamžitú aplikovateľnosť predpisu, krajský súd ako súd odvolací, prejednal odvolanie strany sporu podľa CSP, jeho ustanovení uvedených v § 355 a nasl..

13. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

15. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP).

16. V zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihladne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

17. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. a) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky, a podľa písm. b) ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie na odvolacom súde.

18. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

19. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

20. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) vec preskúmal podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

21. V preskúmvanej veci podal žalobca odvolanie ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. O jeho odvolaní rozhodoval odvolací súd už po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku v súlade s § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predtým nadobudnutia jeho účinnosti, zostali zachované.

22. Odvolací súd v konaní súdu prvej inštancie nezistil existenciu väd týkajúcich sa procesných podmienok.

23. Žalobca uplatnil vo svojom odvolaní odvolacie dôvody spočívajúce v nesprávnom skutkovom a právnom závere (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ OSP - teraz § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP).

24. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 132 OSP (teraz § 191 CSP). Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

25. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie.

26. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

27. Žalobca v odvolaní namietal nesprávny skutkový a právny záver okresného súdu v otázke premlčania uplatneného nároku, ktorú nesprávnosť vzhliadal v aplikácii Občianskeho zákonníka.

28. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom tak, ako ho zistil okresný súd, ako aj s jeho právnym posúdením, vo vzťahu k čomu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v ktorom sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v prvoinštančnom konaní, s ktorým odôvodnením sa odvolací súd identifikuje (§ 387 ods. 2 CSP).

29. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí okresného súdu a s prihliadnutím na rozsah odvolania žalobcu, uvádza odvolací súd nasledovné skutočnosti:

30. Súd prvej inštancie žalobu na zaplatenie časti nárokovanej sumy zamietol z dôvodu, že nárok žalobcu považoval za premlčaný, dohodu o uznaní dlhu za absolútne neplatný právny úkon. Na prejednávanej vec aplikoval ust. § 100, § 101, § 37, § 39 Občianskeho zákonníka. Nesprávnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia vzhliadal žalobca v nedôvodnosti aplikácie Občianskeho zákonníka na daný právny vzťah s poukazom na to, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom, pričom žalovanou podpísanou dohodu o uznaní dlhu, považoval za platnú, splňajúcu zákonné náležitosti, zakladajúcu nové plynutie premlčacej doby.

31. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď na danú vec aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní práva podľa § 100, § 101 a nie príslušné ustanovenia o premlčaní Obchodného zákonníka, ako to požadoval žalobca. Aj keď má úverová zmluva charakter absolútneho obchodu, na uvedené právne inštitúty je potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené v aplikačnej praxi súdov, ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 19. júna 2013 č.k. I. ÚS 402/2013-10, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa. S Obchodným zákonníkom je totiž spojená dlhšia premlčacia doba štvorročná (ktorá má práve pre stranu v postavení dlžníka aj spotrebiteľa rozhodujúci význam, keďže jemu vzniká dlh -povinnosť na majetkové plnenie, ktoré je predmetom premlčania), v porovnaní s kratšou premlčacou dobou v Občianskom zákonníku (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.01.2011 sp.zn. 5M Cdo 20/2009.)

32. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. definitívne expressis verbis vyriešila výkladové rozdiely, na ktoré sa odvoláva žalobca (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka) tak, že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z dôvodovej správy k zákonu vyplýva, že cieľom jej prijatia je odstrániť výkladové problémy v otázke použitia Občianskeho alebo Obchodného zákonníka na spotrebiteľské vzťahy, s nimi súvisiace vzťahy a osobitne vzťahy tzv. akcesorického charakteru. Výslovne sa ustanovuje, že na všetky právne vzťahy vzniknuté na základe spotrebiteľskej zmluvy sa vždy použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z tohto dôvodu sa preferuje priorita Občianskeho zákonníka, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší a to na celý režim právneho vzťahu, aj keby sa na právny režim mohla použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie zachytáva prevažujúcu výkladovú prax a jeho cieľom je iba výslovne stanoviť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky.

33. Súd prvej inštancie teda postupoval správne, keď aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka na právne posúdenie daného vzťahu a to ustanovenia upravujúce premlčaciu dobu, teda odvolacia námietka žalobcu v tomto smere, nebola spôsobilá privodiť v prospech neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

34. Rovnako správne súd prvej inštancie posúdil Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku (uzavretú dňa 17.09.2012) ako neplatnú, vykazujúcu znaky nekalej obchodnej praxe a tiež rozpornú s dobrými mravmi (§ 39 OZ).

35. Legislatívna úprava ako aj súdna prax (rovnako tiež na Európskej úrovni), štandardne zabezpečuje ochranu spotrebiteľa pred konaním, ktoré ich môže poškodzovať. Doslovne zakázané sú ustanovenia, spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v spotrebiteľských zmluvách a tiež nekalé obchodné praktiky. Za nekalú sa považuje taká praktika, ktorá je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a podstatne narušuje, alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane, alebo ktorému je adresovaná, za ktorú nekalú obchodnú praktiku sa považuje klamlivé konanie, klamlivé opomenutie konania, agresívna obchodná praktika, pričom dodávateľ nesmie klamať

a zavádzať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, neúplné, nepresné, nejasné údaje, alebo potrebné údaje zamlčovať.

36. Ako bolo uvedené už vyššie, právny vzťah medzi účastníkmi je vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, a preto je potrebné na tento právny vzťah aplikovať ustanovenia, spravujúce právne vzťahy spotrebiteľského charakteru, ktoré je potrebné aplikovať aj na právne úkony bezprostredne nadväzujúce na spotrebiteľskú zmluvu, teda aj na právny úkon uznania dlhu, na ktorej skutočnosti nič nemení ani postúpenie pohľadávky na iný subjekt.

37. Dohoda o uznaní dlhu je typickým formulárovým ošetrením vzniknutého stavu, kedy sa na podpis spotrebiteľovi predkladá zdanlivo výhodný formulár o splátkach. Pri vyhodnocovaní praktiky veriteľa súd prihliada na úroveň priemerného spotrebiteľa (Smernica Rady a EP 2005/29, bod 18 preambuly), kedy hrozí nebezpečenstvo, že takýto spotrebiteľ podpíše dokument sledujúc dosiahnutie splátok avšak v skutočnosti ide podľa citovanej Smernice o nekalú obchodnú praktiku a nie o odbornú starostlivosť dodávateľa (v danom prípade síce dohoda bola navyiac označená ako dohoda tiež o splátkach dlhu, avšak v skutočnosti dohodnutie splácania dlhu v splátkach jej súčasťou vychádzajúc z obsahu nebolo). Dohodu o uznaní záväzku treba považovať za formulárový dokument, ktorého cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a tým predĺženie premlčacej lehoty na uplatnenie nároku. Z jej textu je zrejmé, že ide o formulár, ktorý žalobca používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov. Uznanie záväzku je cieľ sledovaný predovšetkým veriteľom a nie dlžníkom a keďže ide o typizovaný formulár, dlžník pri uzatváraní dohody nemôže jeho obsah ovplyvniť. Text dohody je podpísaný na dopredu žalobcom pripravenom formulári, vytlačený drobným písmom, ktorého obsah nemožno ovplyvniť. Dohoda, týkajúca sa uznania dlhu, nebola iniciovaná žalovanou ako spotrebiteľom, ktorá jej uzavretím nič nezískala, ale naopak zhoršila svoje postavenie.

38. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa pre účely zákona o ochrane spotrebiteľa rozumie aj konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky, uznávanej pri predaji výrobku alebo poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe a výraznú nerovnosť zmluvných strán, ako aj porušovanie zmluvnej slobody. V prejednávanej veci k dobrovoľnému rozhodnutiu so znalosťou veci zo strany dlžníka uznať premlčaný dlh nedošlo, ale naopak žalobca v snahe reparovať pochybenie spočívajúce v nepodaní návrhu na začatie konania pred uplynutím premlčacej doby a vyhnúť sa tak novej námietke premlčania a zamietnutiu žaloby, inkorporoval do dohody vyhlásenie o uznaní dlhu bez podania vysvetlenia dlžníkovi. Vzhľadom k vyššie uvedenému sa aj v tomto smere odvolací súd stotožnil so závermi súdu prvej inštancie v tom smere, že dohoda je neplatná a nemohla tak založiť ani nové plynutie premlčacej doby, ako v odvolaní tvrdil žalobca.

39. Súd prvej inštancie teda postupoval správne, keď vychádzajúc zo záveru o neplatnosti dohody a premlčaní uplatneného nároku, vychádzajúc zo zistenia, že nárok bol uplatnený na súde dňa 17.04.2013, pri splatnosti celého nároku dňa 08.09.2008, považoval tento za aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka za premlčaný a žalobu zamietol.

40. Ako nedôvodné, v konečnom dôsledku vyhodnotil odvolací súd aj námietky žalobcu týkajúce sa (ne)účelnosti trov konania vzniknutých a priznaných tak žalovanej, ako aj pôvodnému vedľajšiemu účastníkovi, na zaplatenie ktorých bol zaviazaný.

41. V zmysle predchádzajúceho procesného kódexu (ust. § 93 ods. 2 OSP platného a účinného do 30.6.2016) bolo možné, aby sa ako vedľajší účastník popri žalobcovi, alebo žalovanom zúčastnila občianskeho súdneho konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vstúpilo do konania a podalo tiež odvolanie (spoločne so žalovanou) za vyššie uvedenej predchádzajúcej právnej úpravy. V dôsledku nového procesného kódexu (§ 82 CSP) došlo k zmene právnej úpravy v zmysle ktorej, v postavení vedľajšieho účastníka mohla byť aj právnická osoba, predmetom činnosti ktorej bola ochrana práv podľa osobitného predpisu, vychádzajúc z ust. § 470 ods. 2 CSP (zachovanie právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP) účinky vstupu pôvodne vedľajšieho účastníka, keďže tento vstúpil do konania do 30.6.2016, zostali zachované.

42. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
43. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.
44. Náhrada trov sporového konania je ovplyvnená zásadou úspechu. Zmyslom zásady úspechu, ktorú dôvodne uplatnil okresný súd aj v tomto prípade, je priznanie úspešnej strane náhrady trov konania, ktorými sú odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním, alebo bránením práva. Za takúto stranu sporu bolo potrebné s ohľadom na zamietnutie žaloby nepochybne považovať žalovanú, a tiež Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (s účinnosťou do 30.06.2016 v postavení vedľajšieho účastníka na strane žalovanej - do konania vstúpil dňa 24.05.2013), v prospech nich súd prvej inštancie náhradu trov konania aj priznal.
45. Vychádzajúc z Článku 37 odseku 2 ústavného zákona 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi, alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania, teda každá strana sporu má zaručenú právnym poriadkom možnosť právnej pomoci.
46. Žalovaná, ako aj pôvodný vedľajší účastník využili svoje právo na právne zastúpenie v tomto konaní, preto bolo potrebné posúdiť účelnosť poskytnutej právnej služby advokátom a výšku odmeny podľa Vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. („AT“).
47. Po ich preskúmaní odvolací súd dospel k záveru, že za účelné v prejednávanej veci je potrebné považovať trovy žalovanej a spotrebiteľského združenia, ktoré im vznikli titulom ich právneho zastúpenia v rozsahu, ako boli priznané okresným súdom s tým, že súd prvej inštancie správne pri určení výšky trov z hľadiska ich jednotlivých položiek patriacich žalovanej a tiež Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vychádzal z Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia tiež jasne vyplýva kto, komu a v akej výške a špecifikácii má trovy konania nahradiť.
48. Účelnosť trov je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné posudzovať predovšetkým vo väzbe na výsledok sporového konania, v ktorom žalovaná dosiahla plný úspech.
49. Nepriznanie trov žalovanej, či pôvodnému vedľajšiemu účastníkovi, by znamenalo porušenie princípu rovnosti zbraní v občianskom súdnom konaní. Pokiaľ je prípustné, aby samotný žalobca bol právne zastúpený v konaní, ktoré podľa neho nespĺňa znaky mimoriadne obtiažnej právnej veci (je charakterizované podľa neho typizovanými, formulárovými podaniami), a v prípade svojho procesného úspechu, by mu bola priznaná náhrada trov konania vrátane trov právneho zastúpenia (ktoré v konaní uplatňoval), môžu si aj žalovaná a vedľajší účastník zvoliť právneho zástupcu, ktorý ich bude v konaní zastupovať a pri splnení zákonných predpokladov im rovnako prislúcha právo na náhradu trov právneho zastúpenia, ak tu nie sú dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce výnimočne ich nepriznanie (§ 257 CSP - predtým § 150 ods. 1 OSP, ktorého aplikácie sa žalobca odvolaním domáhal), pričom takéto okolnosti v preskúmvanej veci odvolacím súdom zistené neboli.
50. Rovnako nedôvodné sú námietky žalobcu vo vzťahu k jednotlivým úkonom právnej služby, za vykonanie ktorých bola žalovanej a pôvodnému vedľajšiemu účastníkovi priznaná náhrada trov konania. Ani v prípade jedného úkonu nešlo o duplicitne priznanú odmenu za právne zastúpenie, t.j. vo vzťahu k právnemu zastúpeniu žalovanej a pôvodného vedľajšieho účastníka. Nedôvodne namieta žalobca duplicitné priznanie úkonu „prevzatie a príprava zastúpenia“, pretože z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že trovy boli priznané za tento úkon právnej pomoci len pôvodnému vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vstúpil do konania v čase, keď žalovaná ešte v konaní právne zastúpená nebola. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej pomoci „písomné vyjadrenie k návrhu“, tento bol priznaný len vo vzťahu k žalovanej, ktorá sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu k žalobe vyjadrila, pričom nešlo o formulárové, ani duplicitné podanie (ako namieta žalobca). Táto prostredníctvom neho vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku, namietala neplatnosť uznania dlhu na ktorých skutočnostiach, v konečnom dôsledku súd prvej inštancie aj založil svoje zamietajúce rozhodnutie, čo znamená, že v plnom rozsahu bola v konaní úspešná práve žalovaná. Pokiaľ ide o posledný úkon právnej pomoci, za ktorý prináleží žalovanej a spotrebiteľskému združeniu náhrada trov konania - „účasť

na pojednávani“, rovnako nešlo o duplicitne priznané trovy, keďže žalovaná aj združenie uplatnili tento jeden úkon spoločne a bola im priznaná odmena vo výške len jedného úkonu právnej služby. Vo výsledku tak priznaná výška trov právneho zastúpenia zodpovedá z hľadiska jednotlivých úkonov a ich výšky, trovám právneho zastúpenia, ktoré by dôvodne prináležali len samotnej žalovanej, účasť spotrebiteľského združenia vo svojej podstate tieto trovy nenavýšila.

51. V konečnom dôsledku za právne nevýznamné vzhľadom k uvedeným záverom, považoval odvolací súd poukazy žalobcu v odvolaní na rozhodnutia iných súdov, týkajúcich sa iných, avšak skutkovo a právne obdobných vecí, pretože rozhodovaním iných odvolacích súdov v preskúmvanej veci Krajský súd v Trenčíne viazaný nie je.

52. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP v celom rozsahu potvrdil.

53. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal nárok na ich náhradu žalovanej a Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní.

54. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalovanej a Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie.

55. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).